

РЕШЕНИЕ

№ 956

гр. София, 11.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на петнадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Михаил Малчев

при участието на секретаря Мария Г. Паскова
като разгледа докладваното от Михаил Малчев Въззивно гражданско дело № 20221000501007 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 267027/17.12.2021 г. по гр.д. № 2369/2021 г. на СГС, I-10 състав, са отхвърлени предявените от „Прогресив Куолити Кейър Инк“, Ч. Е. Г. и В. Б. Г. срещу Л. Т. К. искове с правно основание чл. 284, ал. 2, вр. чл. 79 ЗЗД за сумата 107 000 евро, от които 53 500 евро - дължими на „Прогресив Куолити Кейър Инк“ и 53 500 евро - дължими на Ч. Е. Г. и В. Б. Г., която сума представлява изпълнение по отчетна сделка по договор за поръчка; искове с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата 32 578.16 евро, от които 16 289.08 евро - дължими на „Прогресив Куолити Кейър Инк“, а останалите 16 289.08 евро - на Ч. Е. Г. и В. Б. Г., която сума представлява лихва за забава върху посочената по-горе главница за периода от 20.11.2017 г. до 19.11.2020 г.

Ищците „Прогресив Куолити Кейър Инк“, Ч. Е. Г. и В. Б. Г. са депозирали въззивна жалба против първоинстанционното решение. Поддържат, че същото е постановено при неправилна правна квалификация, в нарушение на материалния закон и при съществени нарушения на съдопроизводствените правила. Поддържа се, е искът е предявен като такъв за връщане на даденото на отпаднало основание (чл. 55, ал. 1, предл. 3 ЗЗД), а не по чл. 284 ЗЗД. Сочат, че искали да инвестират в България, за което се споразумели с А. Л., който ги убедил да превеждат необходимите за

инвестицията суми по клиентска сметка на неговия адвокат Л. К.. Съдържанието на възникналото между тях Л. К. и третото лице А. Л. правоотношение се изразявало в преводи на парични средства от страна на ищците по предоставената им сметка на Л. К. и разходването на паричния ресурс по указания на ищците и А. Л. във връзка с осъществяването на инвестиционни проекти. Правното основание, на което Л. К. получила парите, отпаднало още през 2017 г., но въпреки това тя не връщала парите. Превеждайки парите те били заблудени, че превеждат по клиентска сметка на адвокат, който им дължи отчет. Тя поставила условия за подписване на споразумение, за да им върне парите, което те сторили, но парите не били върнати. Тя дължала да им върне остатъчната сума пари, дължима след като станало ясно, че инвестиционният проект не може да бъде изпълнен успешно. След отпадане на основанието, на което парите били преведени, тя дължала връщане на парите, за което ѝ били дадени инструкции както от ищците, така и от А. Л.. Неправилно съдът квалифицирал иска като такъв за плащане по отчетна сделка по неформално мандатно правоотношение, поради което и постановил решение в противоречие с материалния закон. Първоинстанционният съд след това неправилно приел, че не е налице мандатно правоотношение между ищците и Л. К., като този извод не съответствал на събраните по делото доказателства. Неправилно било прието и че липсват писмени инструкции от А. Л. за връщане на остатъчната сума след прекратяване на инвестиционния проект. От друга страна ответницата не била доказала отчитането на средствата. Моли се решението да бъде отменено, а предявените искове да бъдат изцяло уважени, като се присъдят направените пред двете инстанции разноски.

Ответницата Л. К. е депозирала отговор на въззивната жалба, в който излага доводи за нейната неоснователност. Изтъква съображения в подкрепа на законосъобразността на първоинстанционното решение. Моли същото да бъде изцяло потвърдено, като се присъдят сторените във въззивното производство разноски за предоставена безплатна правна защита.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от активно легитимирана страна в процеса против валидно и допустимо съдебно решение, подлежащо на въззивно обжалване, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

СОФИЙСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, след преценка на изложените от страните твърдения, доводи и възражения и на доказателствата по делото, съобразно разпоредбата на чл. 235 ГПК, приема следното:

По правната квалификация на предявените искове:

Въззивният съд намира, че предвид твърдените обстоятелства от ишците и отправеното искане към съд, са предявени при условията на обективно и субективно съединяване осъдителни искове с правно основание чл. 284, ал. 2, вр. чл. 79, ал. 1 ЗЗД за връщане на неизразходвани суми съгласно отчетна сделка по договор за поръчка и съответно чл. 86, ал. 1 ЗЗД за присъждане на мораторна лихва върху дължимите вземания. Посочената правна квалификация правилно е определена от първоинстанционния съд.

Тъй като в процесната въззивна жалба се излагат оплаквания за грешна правна квалификация на главните искове, като според въззивниците те са предявени на основание чл. 55, ал. 1, предл. 3 ЗЗД (връщане на получени суми на отпаднало основание), въззивният съд е оставил без движение исковата молба с указания към ишците да посочат какво точно съдържание се твърди да е имало правоотношението им с Л. К. (какви са правата и задълженията на страните по него), както и ако поддържат отпадане на това основание, как твърдят, че е станало това (разваляне, прекратяване или друго). С молби – уточнения ишците и въззивници в настоящото производство заявяват, че между тях и Л. К. е възникнало правоотношение в резултат на извършените от тях преводи по нейна сметка и приемането на тези средства от нея. Това правоотношение е елемент от по-обхватното правоотношение, в което участват ишците, А. Л. (А. Л.) и Л. К., относно инвестиция в двете български дружества, която те са извършили. Те са превеждали пари по банковата сметка на ответницата, като са й давали инструкции как тези парични средства да се използват. След като е станало ясно, че проектът няма да бъде осъществен, инвестиционната дейност е била прекратена, а ишците са поискали да узнаят дали има неизползвана парични средства и ако да, какъв е техният размер. Л. К. им е указала, че такива са налични, както и че размерът им е общо 107 000 евро. Поради това инвеститорите са поискали неупотребените средства в указания им от ответницата размер да им бъдат върнати. Тези изрично заявени твърдения попадат в хипотезата на чл. 284, ал. 2 ЗЗД и касаят задължението на Л. К. да върне средствата, които са останали неизразходвани за осъществяването на инвестициите. При всички положения главните искове няма как да бъдат квалифицирани по чл. 55, ал. 1, предл. 3 ЗЗД, тъй като липсват фактически твърдения, които да представляват отпадане на основанието за получаване на сумите – например унищожаване или разваляне на облигационната връзка между страните. Твърденията за останали нереализирани средства могат да бъдат подведени по хипотезата на чл. 55, ал. 1, предл. 2 ЗЗД като получени на неосъществено основание - за инвестиция, която не е реализирана до край. Разпоредбата на чл. 284, ал. 2 ЗЗД обаче е специална по отношение на чл. 55, ал. 1, предл. 2 ЗЗД и затова

следва да бъде предпочетена. Независими дали правната квалификация ще бъде чл. 284, ал. 2 ЗЗД или чл. 55, ал. 1, предл. 2 ЗЗД в разглеждания случай, това не променя подлежащите на доказване релевантни обстоятелства и разпределението на доказателствената тежест. В тежест на ишците е да докажат, че са сключили договор за поръчка с Л. К., съдържанието на уговорките между страните, че са превели процесната сума нейната банкова сметка в качеството ѝ на довереник, а впоследствие са ѝ възложили да преустанови инвестирането на сумите и да им ги върне, спиране на прекъсване на давността, ако твърдят такова, както и възникване на вземането за главница и поставяне на ответника в забава. В тежест на ответницата е да докаже насрещните си твърдения, а именно, че е налице правоотношение между нея и трето за спора лице - А. Л., че по силата на правоотношение между ишците и третото лице, ишците са ѝ превели сумата, която е получили от името и за сметка на третото лице и че е разходвала сумата, съобразно възложеното от третото лице - неин доверител.

Въззивният съд приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Установява се от представените писмени доказателства и приетата счетоводна експертиза, която въззивният съд кредитира като обективно и компетентно изготвена, че Л. К. е получила по банковата си сметка в УниКредит Булбанк АД с IBAN: *** парични преводи, както следва: 1) 31 662 щатски долара с равностойност 48 340,79 лева, получени от „Прогресив Куолити Кейър Инк“ на 24.10.2014 г.; 2) 25 000 евро с равностойност 48 750 лева, получени от В. Г. на 27.10.2014 г.; 3) 84 980 щатски долара с равностойност 144 533,98 лева, получени от „Прогресив Куолити Кейър Инк“ на 28.01.2015 г.; 4) 30 985 щатски долара с равностойност 51 686,08 лева, получени от „Прогресив Куолити Кейър Инк“ на 22.01.2015 г.; 5) 37 500 евро с равностойност 73 125 лева, получени от В. Г. на 22.01.2015 г. **Не се установява ишцата Ч. Е. Г. да е извършвала преводи към банковата сметка ответницата.**

Установява се от приетите като доказателства 5 бр. договори за поръчка, сключени между Л. К. и А. Л. (в някои документи А. Л., а също и с българско име Н. В. В.), действащ лично и в качеството му на пълномощник на български търговски дружества („Петскан Диагностика“ ЕООД, „Петскан“ ЕООД, „Самостоятелна медико-техническа лаборатория по образна диагностика Бодискан“ ЕООД, „Медицински център Новум“ ЕООД, „Инвamed Фарма“ ЕООД), че са възникнали правоотношения между ответницата, третото лице А. Л. и дружествата, чиито пълномощник е последният. Съгласно съдържанието на договорите, на Л. К. е възложено да получава суми от инвеститори - чуждестранни физически лица, които да

превежда в посочени от доверителя дружества, „като спазва указанията на доверителя относно валутата и банковите срокове за отчетните преводи“ (чл. 3 и чл. 4 от договорите). Уговорено е още ответницата да действа като косвен представител съгласно чл. 292, ал. 2 ЗЗД, като довереникът действа от свое име, правата и задълженията от сделките с трети лица възникват за нея, а **в отношенията си с доверителя и дружествата, които получават паричните преводи, правата се смятат за права на доверителите. Уговорено е също така, че извън предмета на договорите за поръчка между ответницата и А. Л. остават вътрешните отношения между последния и инвеститорите.**

Видно е от извлечения от аналитичните дневници на част от Г.епосочените дружества („Петскан Диагностика“ ЕООД, „Самостоятелна медико-техническа лаборатория по образна диагностика Бодискан“ ЕООД, „Медицински център Новум“ ЕООД), че Л. К. е превеждала или внасяла на каса суми с основание „отчитане на средства“. Банковите преводи могат да се проследят в представеното по делото извлечение към банково удостоверение от „УниКредит Булбанк“ АД (л. 154 от делото по описа на ОС-Пловдив) за движението по сметката на ответницата за периода 01.10.2014 г. - 01.13.2015 г. В полза на „Петскан Диагностика“ ЕООД са преведени/внесени на каса общо 108 458 лв. В полза на „Самостоятелна медико-техническа лаборатория по образна диагностика Бодискан“ ЕООД са преведени общо 11 000 лв. В полза на „Медицински център Новум“ са преведени общо 23 024 лв. Във връзка с отношенията си с „Инвамед Фарма“ ЕООД ответницата твърди, че е била натоварена да извърши преводи от името и за сметка на дружеството към „Си Финанси Груп“ ЕООД. В подкрепа представя договор за заем от 25.03.2013 г. (л. 169 от делото по описа на ОС - Пловдив), по който „Инвамед Фарма“ ЕООД е заемополучател, а „Си Финанси Груп“ - заемотател. Като основание на преводите към „Си Финанси Груп“ ЕООД се сочи договора за заем (чл. 5.1, който се отнася до връщане на заема), като в един от преводите фигурира името на дружеството - „Инвамед Фарма“. Общо са преведени 223 000 лв.

От представените с исковата молба проекти за споразумения и кореспонденция по електронна поща не се установява исковата сума да е дължима на ищите. В имейл на Х. Р. от 07.12.2017 г. (л. 52 от делото по описа на ОС - Пловдив) се посочва, че 107 000 евро подлежат на връщане на лицата И. Г., Ш. Г. и Ю. А.. Същите фигурират и в проекта за споразумението от 2017 г. (л. 59 от първоинстанционното дело), наред с Е. Ф., като текстът на проекта на споразумението посочва, че от превежданите от тях по сметката на ответницата суми е налице остатък от 107 000 евро, подлежащ на връщане. Същевременно като „инвеститори“ - страни по споразумението са посочени И. Г., „Прогресив Куолити Кейър Инк“, В. Б. Г. и М. А.. В проекта за

споразумение от 2018 г. (приложено на л. 69 от първоинстанционното дело) се посочва, че преводите са извършвани само от Е. Ф. и В. Г., от които суми са останали 107 000 евро. Като „инвеститори“ - страни се сочат отново И. Г., „Прогресив Куолити Кейър Инк“, В. Б. Г. и М. А.. И в двете коментирани проекти за споразумения е записано, че половината от сумата следва да се преведе на Ч. Е. Г. и В. Б. Г., а другата - на „Фланк Рийл Естейт ЛЛС“ (а не на „Прогресив Куолити Кейър Инк“, както сочат ищците в исковата молба). Представено е и споразумение, отново от 2017 г. (на л. 45 от първоинстанционното дело), в което като страни фигурират само „Прогресив Куолити Кейър Инк“ и В. Б. Г., на които се дължи сумата от 107 000 евро. В покана, адресирана до Л. К. и приложена на л. 87 от първоинстанционното дело, също е записано, че сумата следва да бъде възстановена на „Фланк Рийл Естейт ЛЛС“, Ч. Е. Г. и В. Б.. От представените от ищците писмени доказателства - кореспонденция и проекти за споразумения от 2017 г. и 2018 г. не може да се направи еднозначен извод, че твърдяното вземане е възникнало именно в полза на ищците. От съдържанието на тези документи може обаче да се заключи за липсата на правоотношение между ищците и Л. К., която е действала като пълномощник и довереник на разпитания във въззивното производство свидетел А. Л. (А. Л.) с български имена Н. В. В.. Единствено последният е материалноправно легитимиран да претендира от Л. К. получени по нейната банкова сметка средства, които са останали неразходвани за целите за инвестициите.

Във въззивното производство е проведен разпит на свидетеля А. Л. (А. Л.) с български имена Н. В. В. чрез платформа СКАЙП, поради липсата на възможност на този свидетел за лично явяване пред съда и с цел процесуална икономия. От свидетелските му показания се установяват обстоятелства, за които са налице и писмени доказателства, приети в първоинстанционното производство. Свидетелят категорично заявява, че е посочил на инвеститорите, сред които са и ищците, банкови сметки, по които да превеждат предоставените му средства, които той е бил натоварен да инвестира. Посочените на инвеститорите банкови сметки са били на български търговски дружества и на Л. К., която е изпълнявала указания на свидетеля за разпореждането с постъпилите по нейната банкова сметка средства. Свидетелят не знае за директен контакт на инвеститори с Л. К.. След прекратяване на инвестиционната дейност и във връзка с претенции на част от инвеститорите той е разпоредил на Л. К. да им върне постъпили по банкова сметка суми, в случай че са останали неинвестирани такива. Свидетелят не знае дали реално са останали неизразходвани средства по нейната банкова сметка, като твърди че Л. К. му е отчитала разходваните средства, а той от своя страна е предоставял информация на инвеститорите за осъществените инвестиции.

Съдът приема за достоверни показанията на свидетеля, тъй като, преценени с всички други събрани по делото доказателства - арг. чл. 172 ГПК, те не са вътрешно противоречиви, житейски логични са, потвърждават се и от останалите събрани по делото доказателства, като субективните възприятия за посочените обстоятелства са непосредствени.

От установената фактическа обстановка настоящият съдебен състав заключава, че Л. К. е била натоварена от трето за спора лице (А. Л. или А. Л., с български имена Н. В. В.) да получава по банковата си сметка паричните средства, предоставени от негови контрагенти, като е имала и възлагане от това трето лице - доверител да предостави получените средствата по негови указания на конкретни юридически лица. Не се доказва наличието на директен контакт между Л. К. и ищците през периода 2014 – 2015 г., когато са извършвани процесните преводи. Не се доказва даване на указания и наставления от страна на ищците към ответницата във връзка с преведените по сметката ѝ средства. Няма дори и косвено доказателство, че между страните в настоящото съдебно производство е възникнало правоотношение. Такова е било налице между разпитания от въззивния съд свидетел и ищците, като последните са превеждали суми по посочени от А. Л. банкови сметки на трети лица, сред които е и Л. К.. Основанието за извършваните преводи е договорната връзка на инвеститорите с А. Л.. Представените проекти на споразумения от 2017 г. и 2018 г. не са годни да установят наличието на твърдяното правоотношение между страните. На първо място защото Л. К. не е страна по споразуменията - в тях не са обективирани нейни изявления, които да я обвързват юридически. Фактът на изготвяне на споразуменията също не може да бъде тълкуван като извънсъдебно признание на неизгодни за нея обстоятелства, от които се установява наличието на договорна връзка с нея. Текстът в споразуменията, предвиждащ, че „към момента всички указания са изпълнени и поради това инвеститорите нямат никакви претенции към адвокат Л. Т. К. относно изпълнението на дадените нареждания“ не може да бъде тълкуван като доказващ правоотношение между ищците и ответницата. Както вече беше посочено ответницата е изпълнявала указания на А. Л., а не на ищците – тя е действала като негов довереник. Нейната банкова сметка е ползвана именно от него за набиране на средства за инвестиции. Ето защо претенциите за останали неинвестирани средства, които подлежат на връщане, могат да бъдат насочени към А. Л.. Л. К. не е поемала задължения към инвеститорите, нито е получавала средства от тях в лично качество. Липсата на възникнало правоотношение между ищците и ответницата изключва и приложението на хипотеза на чл. 55, ал. 1 ЗЗД. Установените по делото банкови преводи от част от ищците по банковата сметка на ответницата са извършени на основание правоотношения

между ищците и трето за спора лице - А. Л., чиито довереник е била ответницата и от чието име и по чието възлагане е получила средствата. Поради Г.изложените съображения въззивният съд заключава, че предявените искове срещу Л. К. са неоснователни.

Тъй като правният извод, до който настоящата съдебна инстанция достига, съвпада изцяло с крайните правни съждения на първоинстанционния съд, въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение, а обжалваното решение да бъде потвърдено.

По разноските:

С оглед изхода на правния спор пред въззивната инстанция на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, във вр. с чл. 273 ГПК в полза на Адвокатско дружество „Д., А. и СЪДРУЖНИЦИ“ с БУЛСТАТ:131442715 следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 8400 лева за предоставената на въззиваемата безплатна правна защита при условията на чл. 38, ал. 1, т. 3 ЗА.

Воден от изложеното, Апелативен съд – София

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 267027/17.12.2021 г. по гр. д. № 2369/2021 г. по описа на СГС, I-10 състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК вр. с чл. 273 ГПК „Прогресив Куолити Кейър Инк“, търговско дружество, регистрирано в Охайо, САЩ, с федерален идентификационен код на САЩ № 31- 1793765, с основно местоположение в Парма, Окръг Куиахога, представлявано от изпълнителния директор И. Ф., Ч. Е. Г., гражданин на ***, родена на ***** г., с международен паспорт тип Р, код ISR, № 30****40, и В. Б. Г., гражданин на ***, роден на ***** г., с международен паспорт тип Р, код ISR, № 30****64, да заплатят на Адвокатско дружество „Д., А. и СЪДРУЖНИЦИ“ с БУЛСТАТ:131442715, сумата от 8400 лева – адвокатско възнаграждение за предоставената на въззиваемата Л. Т. К. безплатна правна защита при условията на чл. 38, ал. 1, т. 3 ЗА пред Софийски апелативен съд.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд по правилата на чл. 280 ГПК в 1-месечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____